

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul VIII nr.89

Mai 2005

Cuprins

<i>Tendințe generale</i>	- Evoluția principalilor indicatori în luna mai 2005.....	2
<i>Evoluția producției</i>	- Producție în creștere, cu o posibilă temperare de ritm	3
<i>Stocuri</i>	- Reducerea stocurilor de produse finite; posibilă ameliorare a aprovizionării cu materii prime	6
<i>Factori care frânează producția</i>	- Cererea insuficientă – cauza principală de limitare a producției	7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Restrângerea în continuare a personalului angajat	8
<i>Prețuri de producție</i>	- Dinamică atenuată a prețurilor de producție.....	9
<i>Investiții</i>	- Estimări favorabile privind activitatea de investiții	10
<i>Profitabilitate</i>	- Deteriorarea ratei profitabilității	11
<i>Secțiune grafică – evoluții sectoriale</i>		12
<i>Precizări metodologice</i>		16

Evoluția principalilor indicatori în luna mai 2005

Potrivit opiniilor formulate de managerii întreprinderilor participante la sondajul de conjunctură din luna mai, activitatea de industrie și construcții va înregistra o evoluție favorabilă a principalilor indicatori.

Producția își va menține tendința ascendentă, fiind însă posibilă o nouă temperare de ritm comparativ cu luna anterioară, în condițiile reducerii de peste trei ori a soldului conjunctural¹ (+8 la sută). Corelarea satisfăcătoare a programului de producție cu capacitățile existente este sugerată, pe de o parte, de gradul ridicat de utilizare a dotărilor tehnologice (74 la sută), iar pe de altă parte, de ponderea semnificativă a întreprinderilor care estimează un nivel adecvat al capacităților disponibile (87 la sută).

Procesul de absorbție a stocurilor de produse finite va continua și în luna mai, însă într-un ritm posibil atenuat, pe fondul îngustării soldului conjunctural negativ (de la -13 la sută la -6 la sută). În privința aprovizionării cu materii prime, ameliorarea sugerată de valoarea pozitivă a soldului conjunctural (+2 la sută, față de -5 la sută în aprilie) trebuie apreciată cu prudență, având în vedere rata de non-răspuns destul de ridicată (13 la sută).

Principalul factor de frânare a procesului de producție în industrie și construcții continuă să fie cererea insuficientă (în opinia a 48 la sută dintre managerii intervievați). Influențe negative sunt exercitate și de blocajul financiar, evoluția cursului de schimb, lipsa materiilor prime.

Piața muncii se va caracteriza și în luna mai prin restrângerea personalului angajat, fiind posibilă chiar o accentuare a acestei tendințe, în condițiile adâncirii semnificative a soldului conjunctural (de la -16 la -29 la sută). Nu se întrevăd modificări de personal în cazul a 62 la sută dintre companiile analizate.

Traectoria ascendentă a prețurilor de producție va consemna o posibilă atenuare, sugerată de diminuarea severă a soldului conjunctural (de la +22 la sută la -1 la sută). 68 de procente din totalul participanților la sondaj anticipează menținerea neschimbată a prețurilor.

Activitatea de investiții va cunoaște în continuare o evoluție pozitivă (sold conjunctural: +18 la sută). În privința profitabilității companiilor industriale și de construcții, așteptările sunt mai puțin favorabile, coborârea soldului conjunctural până la un nivel negativ (-10 la sută) sugerând deteriorarea ratei profitabilității.

¹ Exprimă tendința indicatorului și se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile și cea a opiniilor nefavorabile.

Producție în creștere, cu o posibilă temperare de ritm

Luna mai va consemna menținerea trendului crescător al portofoliului total de comenzi. Soldul conjunctural (+15 la sută) s-a redus față de luna anterioară cu 8 puncte procentuale, datorită majorării ponderii opiniilor nefavorabile (20 la sută din totalul răspunsurilor), în timp ce numărul anticipațiilor referitoare la majorarea volumului de comenzi s-a menținut asemănător intervalului precedent (36 la sută).

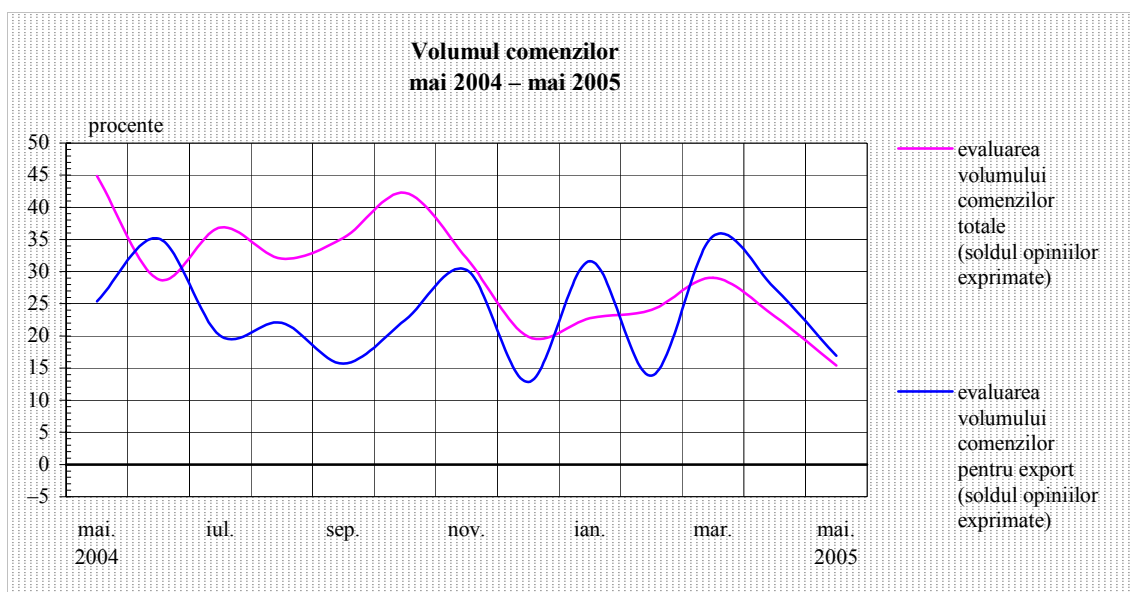
Evoluții	Apr. 2005	Mai 2005
Producția	↗	↗
Comenzi noi - total, din care:	↗	↗
Comenzi noi pentru export	↗	↗
Gradul de utilizare a capacităților de producție	81%	74%

În structură, consolidarea portofoliului de comenzi este anticipată îndeosebi în ramurile: metalurgie, construcții metalice și produse din metal; industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria materialelor de construcții (solduri conjuncturale cuprinse între +52 și +77 la sută), dar și în industria de mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice și în sectorul construcțiilor (solduri conjuncturale: +25 și respectiv +24 la sută). Industria mijloacelor de transport este ramura cu cea mai probabilă restrângere a volumului total de comenzi (sold conjunctural: -57 la sută).

O evoluție ascendentă este anticipată și în privința portofoliului de comenzi pentru export. Soldul conjunctural s-a micșorat însă față de luna anterioară cu 11 puncte procentuale (+17 la sută), atât datorită majorării ponderii răspunsurilor care indică o reducere a comenzilor (13 la sută), cât și scăderii numărului opiniilor optimiste (30 la sută).

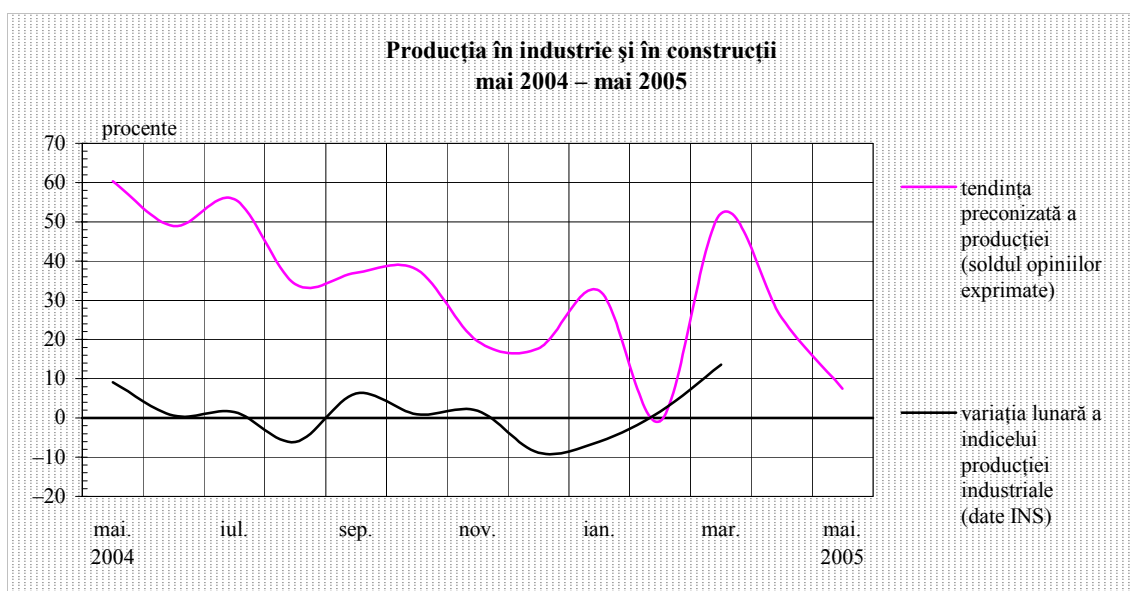
Creșterea volumului de comenzi pentru export este preconizată îndeosebi în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (sold al opiniilor: +74 la sută); industria mijloacelor de transport (+48 la sută), dar și în ramurile: materiale de construcții; prelucrarea lemnului, celuloză și hârtie; mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice (solduri conjuncturale pozitive cuprinse între 23 și 26 la sută). O micșorare de portofoliu este estimată în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, dar și în industria alimentară și a tutunului (solduri conjuncturale: -31 și respectiv -19 la sută).

*Creștere a
 portofoliului
 de comenzi*

În luna mai, producția industrială va înregistra o posibilă temperare de ritm, fapt sugerat de reducerea de peste 3 ori a soldul conjunctural (+8 la sută), în condițiile diminuării numărului răspunsurilor favorabile (de la 49 la sută la 27 la sută din totalul opiniilor). Remarcabilă este ponderea participanților care anticipează menținerea volumului producției la un nivel similar lunii aprilie (53 la sută, cel mai ridicat nivel din ultimele 12 luni).

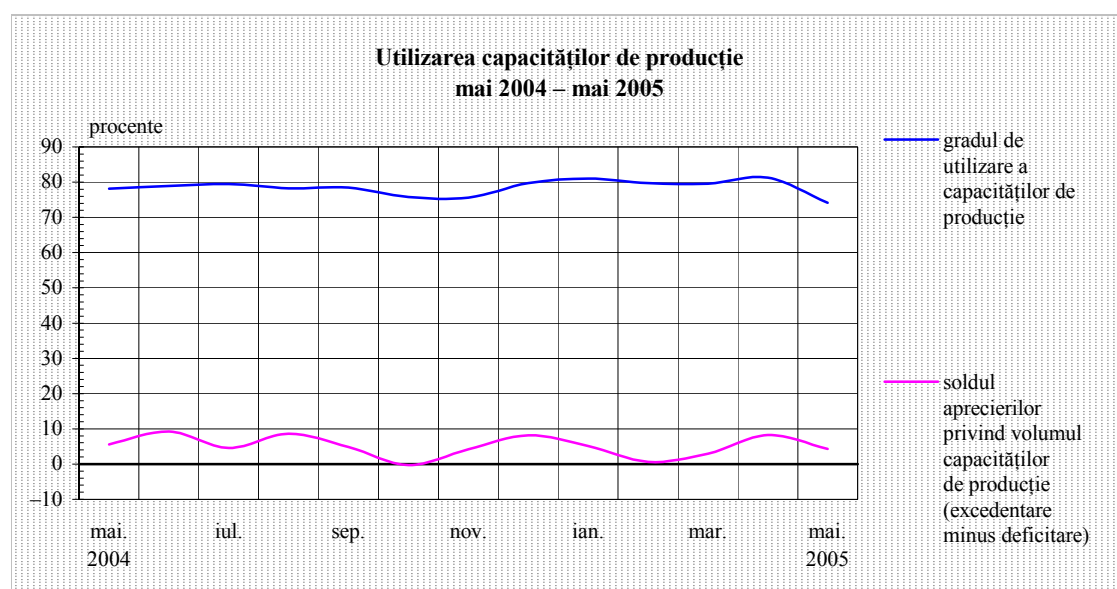
*Ritm pozitiv,
 posibil
 decelerat, al
 producției*

Creșteri de producție sunt preconizate în principal în ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria extractivă; sectorul construcțiilor (solduri

conjuncturale pozitive de 60 până la 100 la sută), în timp ce o restrângere a activității este anticipată de producătorii de mijloace de transport (sold al opiniilor: -54 la sută). Nu se întrevăd modificări ale producției în special în ramurile: producția, transportul și distribuția energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde; edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi; metalurgie, construcții metalice și produse din metal; industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice (ponderea opiniilor de acest tip variază între 73 și 92 la sută din totalul răspunsurilor aferente ramurii respective).

Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție va consemna o posibilă reducere (74 la sută), dar se va menține la un nivel ridicat. Valori de peste 82 la sută sunt anticipate în metalurgie, construcții metalice și produse din metal; industria textilă, confecții, pielărie și încălțăminte; edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi; industria extractivă (grad de utilizare de până la 90 la sută).

Grad satisfăcător de utilizare a capacităților de producție

În luna mai, 87 la sută dintre respondenți estimează o bună corelare a programului de producție cu capacitățile existente. Acest procent a scăzut cu 3 puncte procentuale față de luna anterioară, ca rezultat al creșterii numărului răspunsurilor care indică dotări tehnologice insuficiente (4 la sută din total), fapt care a condus la înjumătățirea soldului conjunctural (+4 la sută).

Un nivel adecvat al capacităților de producție este anticipat în ramurile: edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi; industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice; industria extractivă; metalurgie, construcții metalice și produse din metal (ponderea răspunsurilor variază între 94 și 100 la sută din totalul fiecărei ramuri). Deficiențe sunt estimate îndeosebi în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (solduri conjuncturale de -37 și respectiv -25 la sută). Dotări tehnologice excedentare sunt preconizate mai ales în industria de mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice (sold conjunctural: +27 la sută).

Stocuri

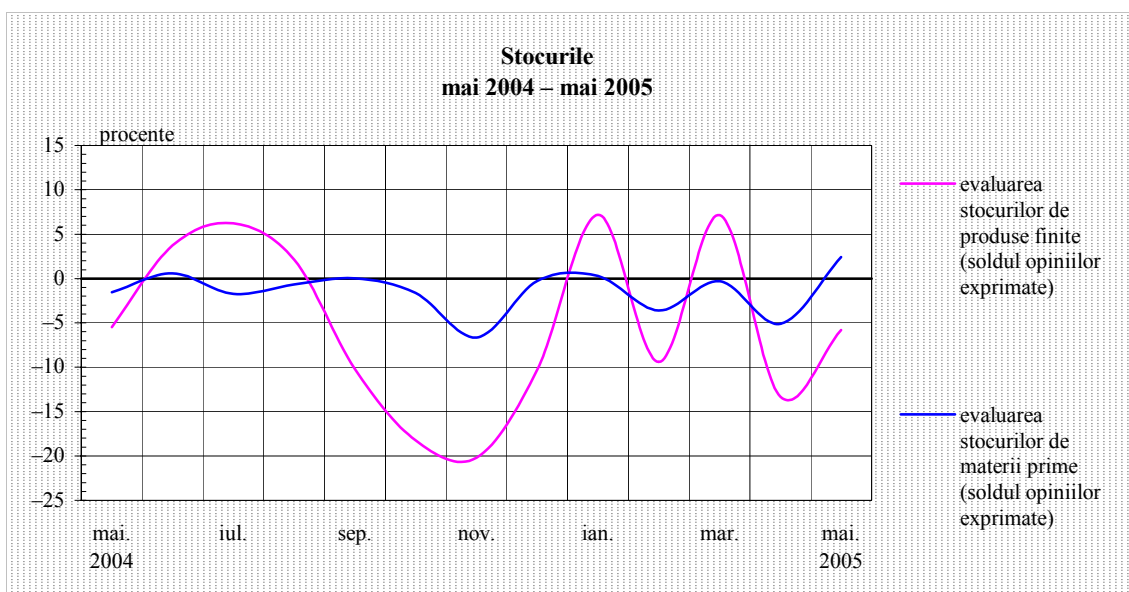
Reducerea stocurilor de produse finite; posibilă ameliorare a aprovizionării cu materii prime

Procesul de absorbție a stocurilor de produse finite va continua și în luna mai, într-un ritm posibil atenuat față de intervalul precedent, în condițiile îngustării soldului conjunctural negativ (de la -13 la sută la -6 la sută). Comparativ cu luna anterioară, ponderea răspunsurilor de tip *ascendent* s-a majorat cu 2 puncte procentuale (11 la sută), în timp ce numărul opiniilor care indică o reducere a acestui indicator a scăzut la 17 procente din totalul răspunsurilor. 70 la sută dintre participanții la sondaj nu întrevăd modificări ale stocurilor de produse finite în luna analizată.

Evoluții	Apr. 2005	Mai 2005
Stocurile de produse finite	↘	↘
Stocurile de materii prime	↘	↗

Nivelul stocurilor de produse finite va coborî în principal în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (sold conjunctural: -56 la sută) și, cu probabilitate mai mică, în industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice (-11 la sută). Creșterea cantităților disponibile este anticipată mai ales în industria mijloacelor de transport și în industria materialelor de construcții (sold conjunctural: +41 la sută în ambele cazuri). Nu se întrevăd modificări de stocuri în ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi; metalurgie, construcții metalice și produse din metal (ponderea răspunsurilor de acest tip este cuprinsă între 93 și 100 la sută).

Diminuare a stocurilor de produse finite; mai bună aprovizionare cu materii prime

În privința aprovizionării cu materii prime, luna mai consemnează o posibilă ameliorare, sugerată de revenirea soldului conjunctural în spectrul pozitiv de valori (2 la sută). Acest rezultat trebuie totuși interpretat cu prudență, având în vedere rata de non-răspuns destul de ridicată (13 la sută). Ponderea întreprinderilor care anticipează un nivel sub normal al stocurilor de materii prime s-a diminuat (1 la sută, față de 7 la sută), în timp ce proporția opiniilor referitoare la probabilitatea unor cote excedentare a crescut ușor (3 la sută). 83 la sută dintre cei intervievați preconizează menținerea nemodificată a acestui indicator.

În structură, un nivel adecvat al stocurilor de materii prime se preconizează îndeosebi în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari; industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi; industria de mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice (în ramurile menționate, acest tip de răspuns a fost furnizat de toți participanții la sondaj). Niveluri peste normal sunt anticipate în industria extractivă și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (solduri conjuncturale: +20 și respectiv +15 la sută).

Cererea insuficientă - cauza principală de limitare a producției

*Factori care
frânează
producția*

Un număr însemnat de agenți economici (reprezentând 48 la sută din total) indică nivelul insuficient al cererii drept principalul factor de frânare a producției. De remarcat este majorarea de peste două ori a ponderii acestora, comparativ cu luna aprilie. Cele mai afectate ramuri sunt industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (în opinia tuturor managerilor intervievați), dar și industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice; industria metalurgică; industria de mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice (ponderi cuprinse între 52 și 77 la sută din totalul răspunsurilor aferente fiecărei ramuri).

În opinia a 29 la sută dintre respondenți, blocajul financiar reprezintă un alt factor restrictiv al procesului de producție, iar acțiunea sa este resimțită de toate companiile din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV, dar și de un număr important de întreprinderi aparținând altor ramuri, precum: industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice (88 la sută); sectorul construcțiilor (51 la sută).

Buna desfășurare a producției este limitată și de evoluția cursului de schimb, fapt semnalat de 19 la sută dintre participanții la sondaj. Cele mai afectate ramuri continuă să fie industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte; industria de prelucrare a lemnului; industria de mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice (ponderile variază între 43 și 72 la sută).

Aproximativ 18 la sută dintre respondenți invocă dificultățile de aprovizionare cu materii prime drept un factor cu influență nefavorabilă în derularea activității, cele mai ferme opinii în acest sens aparținând industriei chimice, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice (66 la sută);

industrii de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie (63 la sută); industriei de prelucrare a petrolului, de cocsificare a cărbunelui și de tratare a combustibililor nucleari (31 la sută).

Un impact negativ asupra procesului de producție exercită și nivelul ridicat al ratelor dobânzilor bancare (în opinia a 6 la sută dintre participanții la sondaj). Ramura cea mai afectată rămâne industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate radio-TV și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie optică și ceasornicărie (cu o pondere de 100 la sută), iar în măsură mult mai mică, industria de prelucrare a lemnului (26 la sută) și industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (23 la sută).

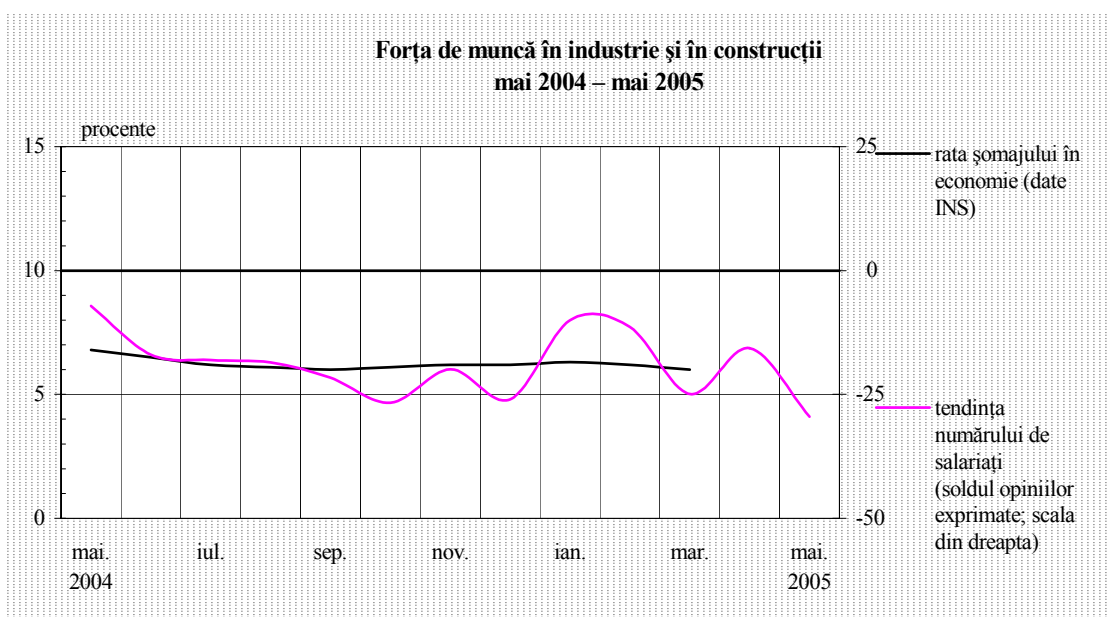
Utilizarea
forței de muncă

Restrângerea în continuare a personalului angajat

Luna mai va consemna o nouă reducere a numărului de salariați, fiind chiar posibilă o intensificare a acestui proces, în condițiile adâncirii cu 14 puncte procentuale a soldului conjunctural (-29 la sută). Acest rezultat se datorează, pe de o parte, creșterii numărului de răspunsuri referitoare la efectuarea de disponibilizări (34 la sută), iar pe de altă parte diminuării ponderii opiniilor de tip *ascendent* (4 la sută). Menținerea nemodificată a personalului angajat este anticipată de 62 la sută dintre respondenți.

Reduceri de personal sunt estimate în majoritatea ramurilor investigate. Singura excepție notabilă este sectorul construcțiilor, unde creșterea sezonieră a numărului de salariați se reflectă într-un sold conjunctural pozitiv de 38 la sută. O evoluție de sens contrar este preconizată mai ales în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari; industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice; industria extractivă; industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (solduri conjuncturale cuprinse între -69 și -52 la sută).

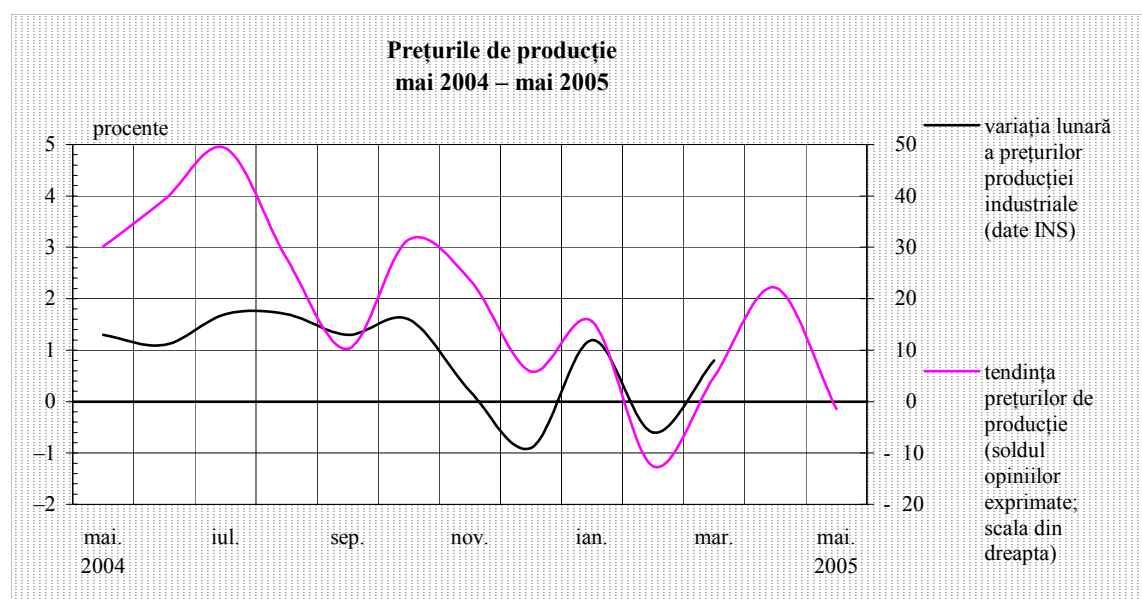
Reducere a
numărului de
salariați

Dinamică atenuată a prețurilor de producție

Trendul ascendent al prețurilor de producție va cunoaște o posibilă temperare, sugerată de reducerea semnificativă a soldului conjunktural (de la +22 la sută în aprilie, la -1 la sută în luna analizată), rezultat la care au contribuit ambele variante extreme de răspuns – semnalele de creștere au reprezentat doar 13 la sută din totalul răspunsurilor (față de 29 la sută în aprilie), în timp ce ponderea opiniilor referitoare la reducerea prețurilor s-a majorat de peste 2 ori (14 la sută). 68 la sută dintre participanții la sondaj nu întrevăd modificări al prețurilor în luna mai (comparativ cu 60 la sută în intervalul anterior).

Principalele activități care vor practica prețuri superioare lunii aprilie sunt: construcțiile; producția materialelor de construcții; prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (solduri conjuncturale cuprinse între 26 și 31 la sută). Reduceri de preț sunt anticipate îndeosebi în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (sold conjunktural: -40 la sută).

*Posibilă
temperare a
ritmului
prețurilor de
producție*

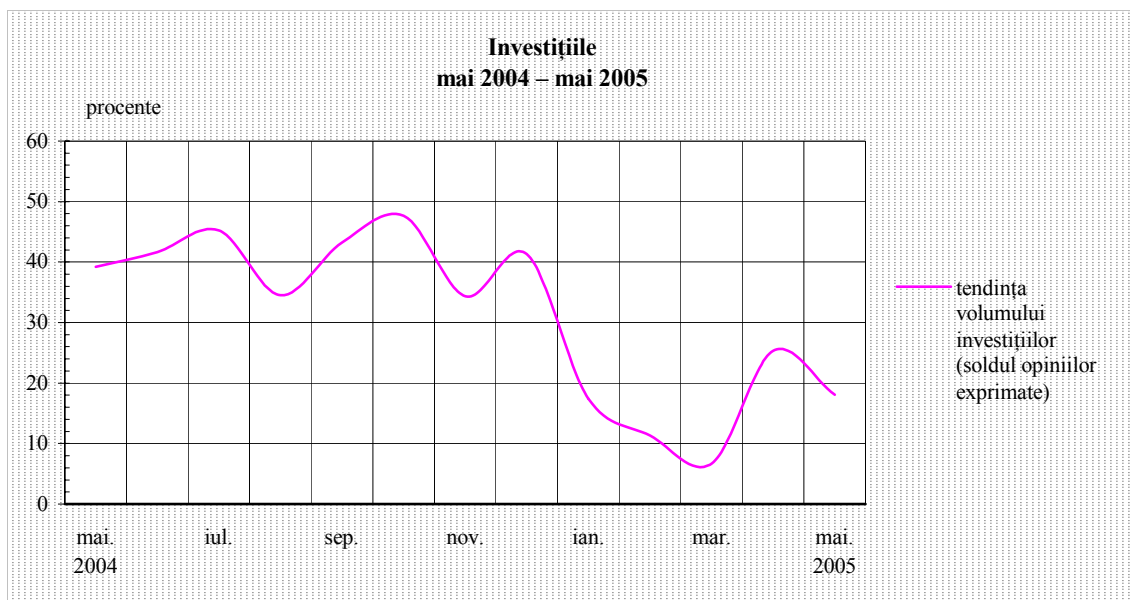
Investiții

Estimări favorabile privind activitatea de investiții

Luna mai va consemna continuarea tendinței ascendente a investițiilor în industrie și construcții. Soldul conjunctural (+18 la sută) s-a diminuat cu 7 puncte procentuale față de luna anterioară ca urmare a reducerii ponderii răspunsurilor de tip *ascendent* (de la 28 la sută la 20 la sută), în timp ce opiniile pesimiste au reprezentat 2 la sută din total (3 la sută în aprilie). Nu sunt preconizate modificări ale efortului investițional în cazul a 77 la sută dintre companiile investigate.

Acumulări de capital sunt anticipate în principal în industria mijloacelor de transport; industria materialelor de construcții; sectorul extractiv; industria de prelucrare a lemnului (solduri conjuncturale pozitive cuprinse între 33 și 51 la sută). O restrângere a investițiilor este preconizată doar în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie (sold al opiniilor: -25 la sută). Efortul investițional se va menține la nivelul lunii precedente îndeosebi în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde; industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice; industria metalurgică, de construcții metalice și produse din metal (în opinia a 87 până la 96 la sută dintre managerii intervievați din fiecare ramură).

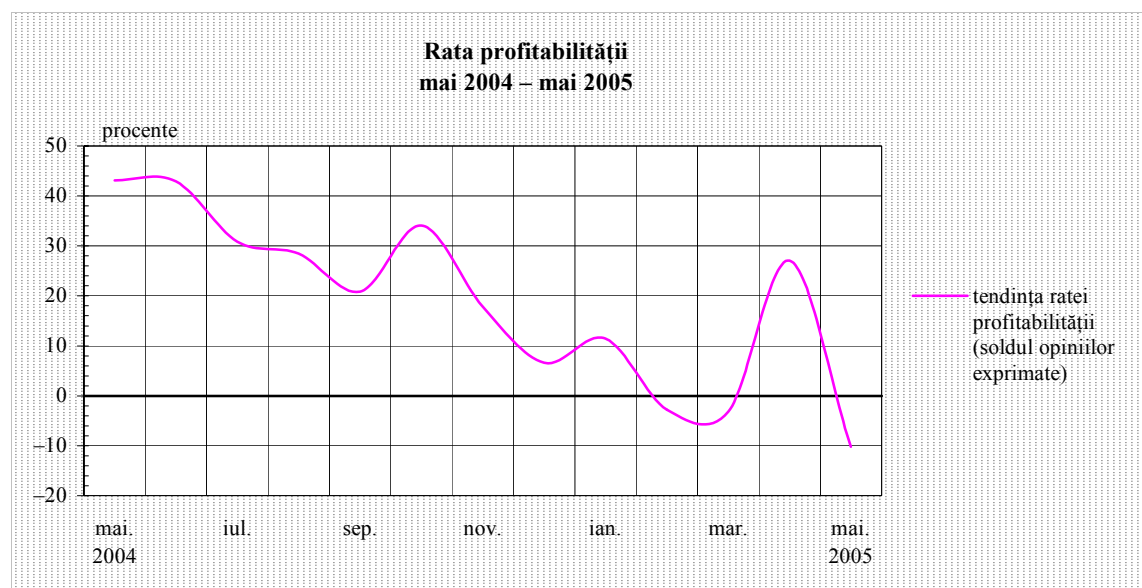
*Extindere a
activității de
investiții*

Deteriorarea ratei profitabilității

În ceea ce privește rata profitabilității, luna mai va consemna o evoluție posibil nefavorabilă, sugerată de plasarea soldului conjunctural în spectrul negativ de valori (-10 la sută, față de +27 la sută în intervalul precedent). Acest rezultat este asociat atât reducerii de aproape 4 ori a ponderii opiniilor optimiste (9 la sută), cât și majorării numărului răspunsurilor care indică o slăbire a performanței (de la 6 la sută la 19 la sută). 70 la sută dintre managerii intervievați nu anticipează modificări ale ratei profitabilității.

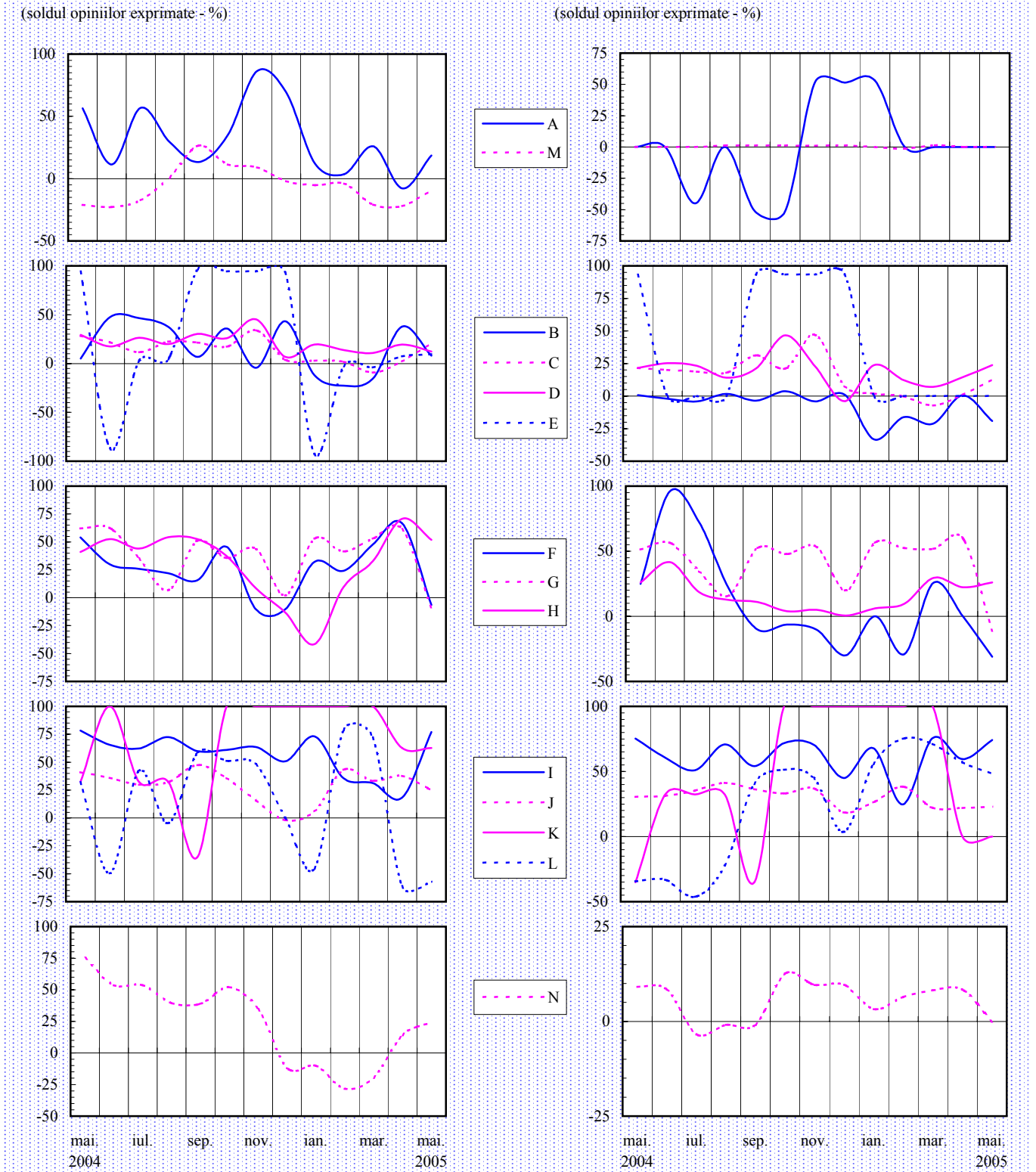
Ramurile cu cele mai probabile reduceri ale acestui indicator sunt: industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria mijloacelor de transport; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (solduri conjuncturale cuprinse între -63 și -31 la sută). Rezultate pozitive sunt estimate în special în industria materialelor de construcții (sold conjunctural: +51 la sută).

*Diminuare a
ratei
profitabilității*

Evaluarea volumului comenzilor totale

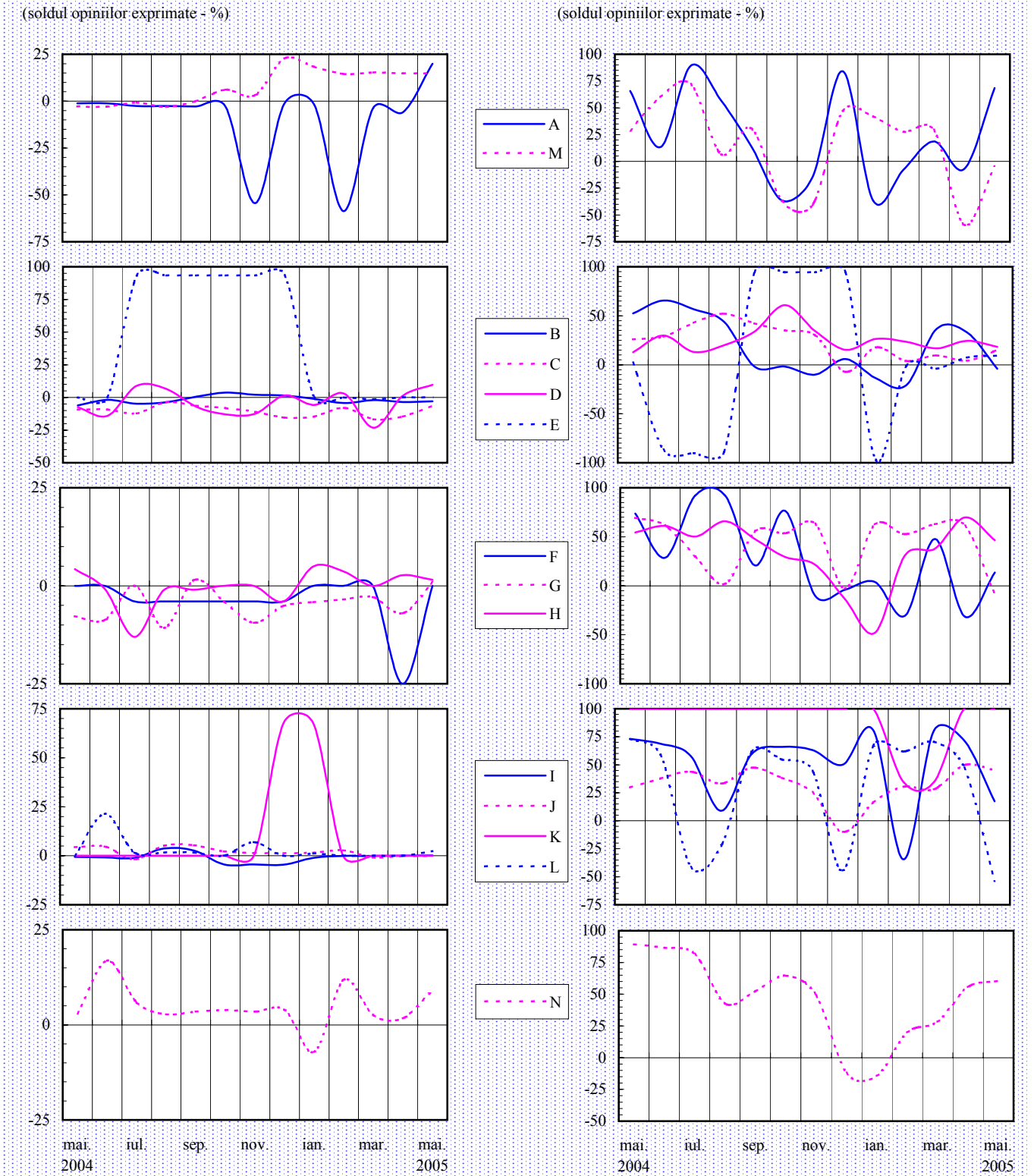
Evaluarea volumului comenzilor pentru export

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

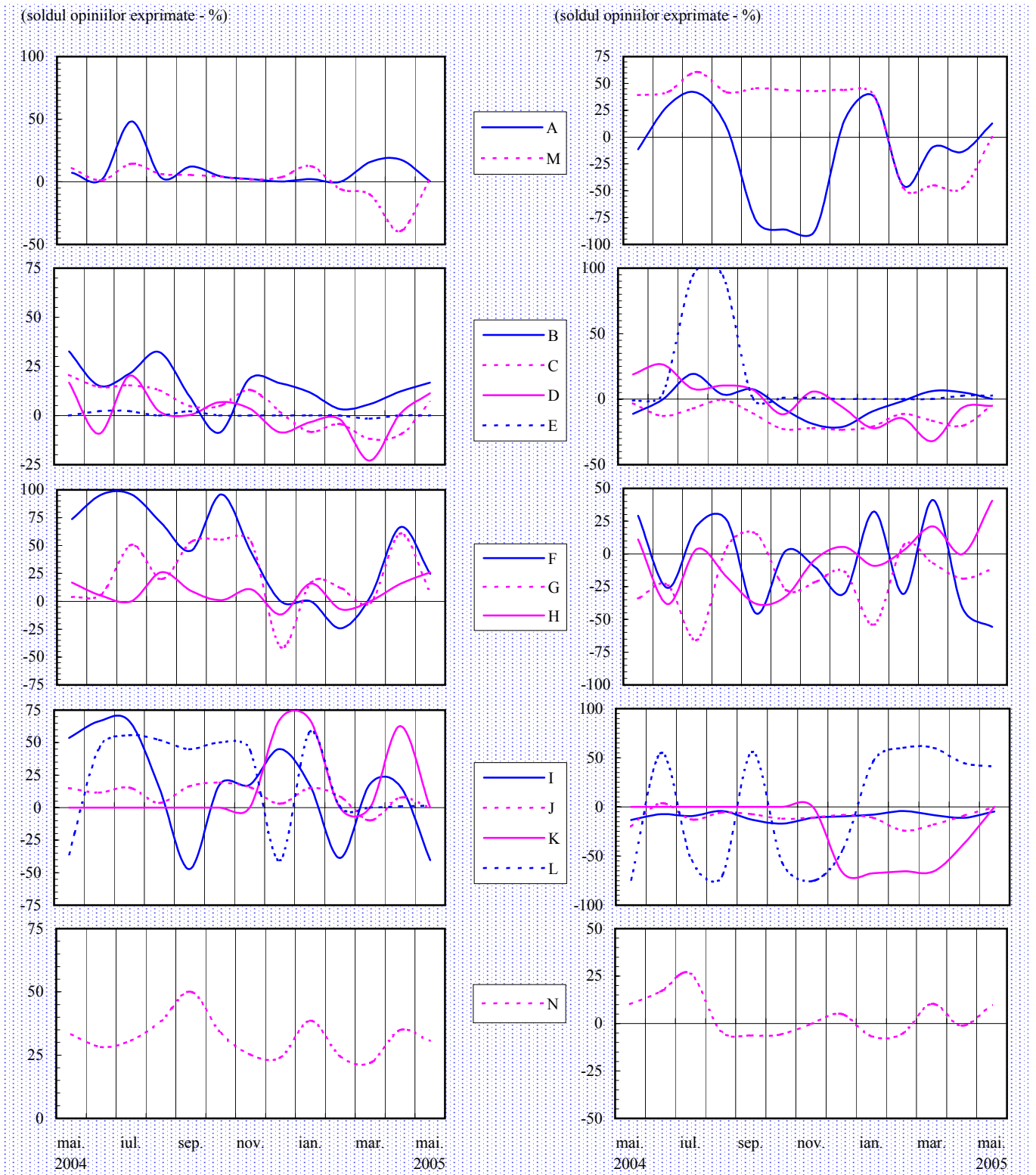
Tendența preconizată a producției

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Tendința prețurilor de producție

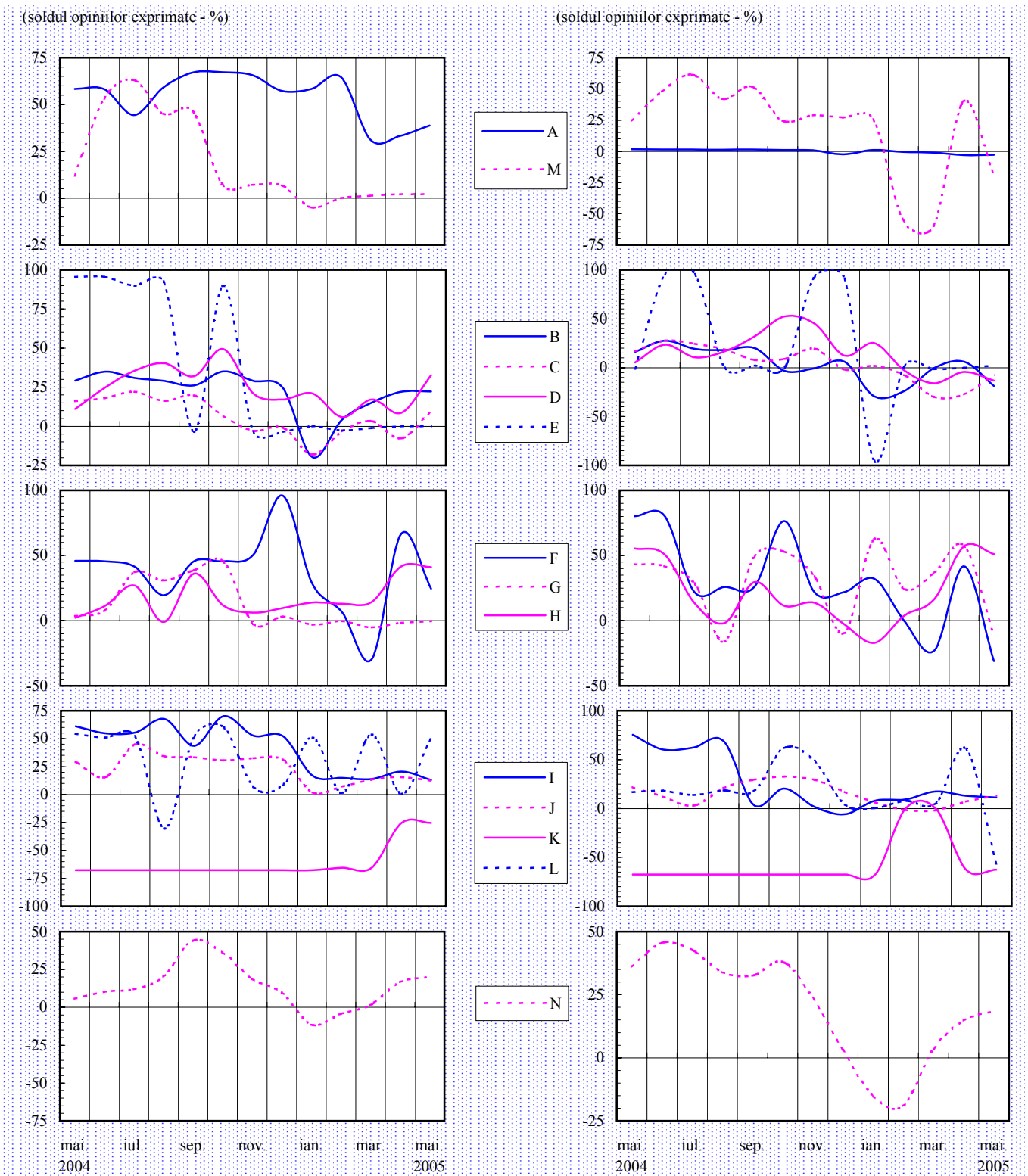
Evaluarea stocurilor de produse finite

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și cuprinde un eșantion național de peste 380 unități industriale și de construcții, selectate astfel încât să fie reprezentative pentru economia județelor și, de preferință, să fie diferite ca dimensiune și profil.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

- A - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
- B - alimentară și băuturi; produse din tutun;
- C - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;
- D - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;
- E - edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport;
- F - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;
- G - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;
- H - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;
- I - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;
- J - mașini și echipamente; echipamente și aparate electrice;
- K - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;
- L - mijloace de transport;
- M - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;
- N - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se cere aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat, etc.

Prin prelucrarea datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul acestora, prin diferența dintre totalul opiniilor ce se exprimă pentru "ascendent" ("mai mult decât suficient") și totalul opiniilor care se exprimă pentru "descendent" ("insuficient"). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este luat în calculul acestui sold.

Pentru a asigura omogenitatea datelor, eșantionul de întreprinderi se menține pe timp de minimum 12 luni calendaristice.

Pentru agregarea datelor la nivel național se folosesc trei criterii de ponderare, și anume: cifra de afaceri, numărul de personal la data de 31 decembrie a anului anterior și numărul de personal în luna anterioară efectuării sondajului.

N o t ă

*Redactarea buletinului a fost finalizată la data de 19 mai 2005.
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale
a României, redactarea și tehnoredactarea buletinului au fost realizate de
Direcția Studii și Publicații, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.
internet: <http://www.bnro.ro>*